

**ŠIAULIŲ
UNIVERSITETAS**

TIFLOPEDAGOGŲ RENGIMAS LIETUVOJE: REALIJOS IR PERSPEKTYVOS

Prof. habil. dr. Vytautas Gudonis

Vytautas.gudonis@su.lt, tel: +370-41-595734
Višinskio 25 Šiaulių Universitetas Šiauliai LT-76351 Lietuva

Kaunas, 2019

Tiflopedagogų rengimo ištakos

- Kol įvairių specializacijų specialieji pedagogai nebuvo rengiami Lietuvoje, tokį išsilavinimą mūsų žmonės įsigydavo užsienyje (Austrijoje, Lenkijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje).

Vienas iš tokių žmonių buvo, vėliau tapęs profesoriumi, Jonas Laužikas, kuris 1930 metais suorganizavo trimečius defektologų kursus. Šie kursai rengė darbuotojus Kauno specialiajai mokyklai bei specialioms klasėms prie bendrojo ugdymo mokyklų.

Tiflopedagogų rengimas Šiauliuose

- Tiflopedagogai pradėti rengti 1971 metais tuometiniame Šiaulių pedagoginiame institute.
- Rengiant tiflopedagogus tuo metu didžiausią paramą teikė tuometinio Leningrado A. Gerceno pedagoginio instituto tiflopedagogikos katedros dėstytojai profesorius Aleksėjus Litvakas, docentės Valentina Feoktistova ir Eleonora Sternina.

Tiflopedagogų rengimas Šiaulių universiteto Specialiosios pedagogikos fakultete

I	1971 – 1976 m. m.	43	19	Neakivaizdinė
II	1973 – 1977 m. m.	22	–	Stacionarinė
III	1973 – 1978 m. m.	43	2	Neakivaizdinė
IV	1975 – 1979 m. m.	43	8	Neakivaizdinė
V	1977 – 1982 m. m.	25	5	Neakivaizdinė
VI	1981 – 1986 m. m.	38	17	Neakivaizdinė
.....				
VII	1985 – 1988 m. m.	30	6	Neakivaizdinė
VIII	1992 – 1995 m. m.	20	–	Neakivaizdinė
				149 57(39,5% studentų, turėjusių regos negalią)

Tiflopedagogų rengimas Šiaulių universiteto Tęstinių studijų institute

- 2000 – 2002 15 kursų klausytojų
- 2005 – 2007 23 kursų klausytojai
- 2016 tifo grupė nesukomplektuota, nors dalinai programą rėmė tuometinė ŠMM. Surdo grupė buvo sukomplektuota.
- 2016 – 2018 7 kursų klausytojai (3-jų studentų studijas finansavo LASS) (buvo planuota 14 klausytojų)

Viso ŠU parengti 194 tiflopedagogai

Taigi, paskutiniai tokie kursai LASS iniciatyva buvo organizuoti prieš dvejus metus, kuriuos 2018 m. baigė minėti 7 kursų klausytojai, dirbantys su įkimokyklinio, mokyklinio amžiaus vaikais ar suaugusiais, turinčiais regėjimo negalią.

Esame dėkingi Juozui Daunoravičiui, Juozui Valentukevičiui ir kitiems praktikams skaičiusiems paskaitas ir vedusiems praktinius užsiėmimus minėtiems kursų klausytojams.

Tiflopedagogų pagalba, ugdant vaikus, turinčius regėjimo problemų, sudaro sąlygas bendrojo lavinimo mokyklose judėti nuo įtraukiojo (t. y. integruoto) inkliuzinio ugdymo link. Tokių pozityvių pavyzdžių jau turime.

■

Šių metų “Mūsų žodžio” penktajame numeryje LASS pirmininko pavaduotoja Ramunė Balčikonienė su Dovile Zuozaite rašė, kad „Lietuvoje yra 1123 mokyklos ir neaišku, į kurią ir kada ateis vaikas, turintis regos negalią. **Neįmanoma ir nebūtina parengti tiek tiflopedagogų.** Tačiau privalu užtikrinti paslaugų prieinamumą kiekvienoje mokykloje, kurios duris praveria neregys“.

■

Autorės visiškai teisios, nes, išaugus oftalmologijos lygiui Lietuvoje mažėja aklų vaikų skaičius, o tėvai, auginantys neregius ar silpnaregius vaikus, vis dažniau renkasi ne LASUC-ą, ar Prano Daunio ugdymo centrą, o bendrojo ugdymo mokyklas, todėl mes **perspektyvoje turėtume rengti ne tiflopedagogus ir surdopedagogus, o plataus profilio specialiuosius pedagogus, kur studentai aukštesniuose kursuose galėtų rinktis specializacijas darbui su sutrikusios regos, klausos, vaikais, turinčiais intelekto ar autizmo spektro sutrikimų.**

- Šiandien labai svarbu, kad visose institucijose, kuriose rengiami pedagogai, būtų dėstomas kursas, teikiantys žinių apie vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, ugdymą. Kol kas toks kursas bus siūlomas ikimokyklinių įstaigų auklėtojoms, pradinėms klasių, muzikos bei kūno kultūros mokytojams „Specialioji pedagogika ir psichologija“, kuriame, be kitų dalykų, studentai supažindinami su Brailio raštu, su neregijų orientacijos erdvėje pagrindais ir kt., skaitomas tik Šiaulių universitete.

- Lietuvos Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turėtų įpareigoti visas aukštojo mokslo institucijas, rengiančias pedagogus, kad analogiški kursai būtų dėstomi visiems būsimiems pedagogams.
- Šiaulių universitete specialiesiems pedagogams skaitomas kursas „Sensorikos sutrikimai“, kurio metu studentai įgyja darbo su neregiais ir negirdinčiais ugdytiniais pagrindus.

- Todėl Šiaulių universitete parengtas specialusis pedagogas gali teikti konsultacinę pagalbą mokytojams, kurių klasėje mokosi vaikai, turinčių regėjimo ar klausos sutrikimų.
- Labai būtų naudinga šalies pedagogams, kurių klasėse yra mokinys(iai), turintis regėjimo negalią, kad Lietuvos aklyjų ir silpnaregių ugdymo centre, (čia dirba aukštos kvalifikacijos tiflopedagogai) mokinių atostogų metu būtų organizuojami tobulinimosi kursai.
- ***Įgyvendinus bent dalį pateiktų siūlymų vis daugiau vaikų, turinčių regėjimo sutrikimų, gautų reikalingą pagalbą.***

▪

**Dėkoju už dėmesį
ir skirtą laiką**